

Foto: Theo Bos

Deltaprogramma

Delta - instrumentarium

De set van hulpmiddelen voor het Deltaprogramma

Daarom een Delta-instrumentarium

‘Hoe zorgen we ervoor dat ons land tot minstens 2100 veilig blijft voor hoog water en dat in droge tijden geen problemen ontstaan als gevolg van tekort aan zoetwater?’

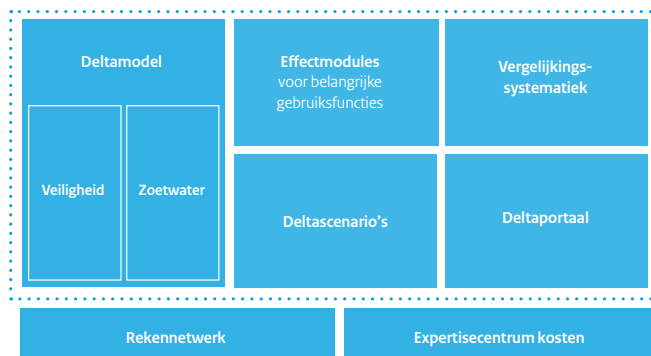
Het Deltaprogramma is in het leven geroepen om voor deze opgaven oplossingsrichtingen en maatregelen te onderzoeken en strategische keuzes voor te bereiden. Volgens planning worden in 2014 vijf bepalende Deltabeslissingen aan de politiek voorgelegd. Het Delta-instrumentarium helpt daarbij. Het biedt met samenhangende modelberekeningen en kwalitatieve effectbepalingen inzicht in mogelijke toekomstige situaties en het ordent stapsgewijs het denken over oplossingen.

Vorbereiden van strategische Deltabeslissingen

Het Deltaprogramma is een nationaal programma. Rijksoverheid, provincies, gemeenten en waterschappen werken hierin samen met inbreng van de maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Het doel is om Nederland ook voor de volgende generaties te beschermen tegen hoogwater en te zorgen voor voldoende zoet water. In dit kader zijn vijf specifieke Deltabeslissingen geformuleerd:

- Deltabeslissing Waterveiligheid
- Deltabeslissing Zoetwaterstrategie
- Deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie
- Deltabeslissing Rijn-Maasdelta
- Deltabeslissing Peilbeheer IJsselmeergebied

Delta-instrumentarium

Uniformiteit in kennis en technieken

De Deltabeslissingen hangen nauw met elkaar samen en voor elke beslissing geldt dat we er geen spijt van mogen krijgen. Daarom zijn de best haalbare kennis en technieken nodig om te kunnen afwegen wat de effecten zijn van verschillende maatregelen. Om kennis centraal en vanuit de verschillende deelprogramma's over en weer te kunnen toepassen, moet op een uniforme manier worden gewerkt.

Er is inzicht nodig in:

- de effecten van mogelijke ontwikkelingen in het klimaat en in sociaaleconomische omstandigheden (Deltascenario's);
- de mate waarin (combinaties van) maatregelen problemen kunnen voorkomen of oplossen;

- de effecten van maatregelen op het gebruik van het watersysteem;
- de effecten van maatregelen op maatschappij, economische sectoren en natuur;
- de uitvoerbaarheid en de kosten van maatregelen.

Gereedchapskist

De hulpmiddelen die beleidmakers en bestuurders ten dienste staan om dat inzicht te verwerven, vormen samen het Delta-instrumentarium. Het is een soort gereedchapskist, een samenhangend geheel van rekenmodellen, kwalitatieve methoden van effectbepaling en communicatiemiddelen. Het instrumentarium kan de toekomst niet voorspellen, maar geeft wel met de afgesproken nauwkeurigheid de consequenties voor het watersysteem aan van de veranderingen die op ons af kunnen komen. En ook van wat vervolgens gebeurt bij het inzetten van (combinaties van) maatregelen.

Gereedschap van het Delta-instrumentarium

- **Deltascenario's** geven mogelijke toekomstbeelden op basis van klimaatscenario's en scenario's voor sociaaleconomische ontwikkelingen.
- **Deltamodel**
  - *Veiligheid*: maakt relaties zichtbaar tussen waterhoogte, golfbelasting en dijksterkte én de statistische klimaatsgegevens uit de Deltascenario's, de inrichting van het watersysteem en de te onderzoeken maatregelen.
  - *Zoetwater*: maakt op basis van de Deltascenario's en mogelijke maatregelen, gevolgen zichtbaar voor vraag en aanbod van zoetwater.
- **Effectmodules** maken kwalitatieve of kwantitatieve beoordelingen van de consequenties voor belangrijke gebruiksfuncties zoals scheepvaart, landbouw en natuur.
- **Vergelijkingsystematiek** geeft aan welke informatie van belang wordt geacht bij het onderling vergelijken van strategieën. De vergelijkingsystematiek kan gezien worden als een 'etiketteringssysteem' voor strategieën; het systeem brengt zelf geen voorkeursvolgorde aan. Die beoordeling is aan de verantwoordelijke bestuurders en politici.
- **Deltaportaal** ontsluit alle gegevens uit het instrumentarium in de vorm van leesbare en begrijpelijke informatie voor de gebruikers. Naast rekenresultaten zijn dit ook achtergronddocumenten.

Om het Delta-instrumentarium goed te laten functioneren, wordt het geflankeerd door twee netwerken:

- **Rekennetwerk** van vertegenwoordigers van deelprogramma's en kennisinstellingen zorgt voor goed en tijdig gebruik van het Deltamodel, effectmodules en ontsluiting van resultaten op het Deltaportaal.
- **Expertisecentrum kosten** voorziet (pakketten van) maatregelen van een kostenoverzicht.

Over elk van deze onderwerpen is een aparte factsheet of brochure beschikbaar of in productie.

Kenmerken van het Delta-instrumentarium

- Past bestaande, beproefde modellen toe en bouwt daarop voort.
- Zorgt voor uniformiteit en consistentie in invoer van gegevens.
- Brengt samenhang in de beschouwing van het watersysteem en effecten voor diverse maatschappelijke sectoren.
- Anticipeert op uitbreiding en koppeling aan andere modellen.
- Is transparant en biedt algemeen toegang tot gevalideerde gegevens.

Volop in ontwikkeling

De onderdelen van het Delta-instrumentarium zijn volop in ontwikkeling. Deze factsheet geeft de stand van zaken weer van november 2011. Vanaf het voorjaar van 2012 ondersteunt het Delta-instrumentarium de totstandkoming van het Deltaprogramma 2013. Sommige onderdelen zijn dan beschikbaar in een voorlopige vorm. Andere instrumenten zijn dan vrijwel voltooid. Eind 2012 is van elk onderdeel een volledige versie gereed.

Meer informatie:

Deltaweb: <http://deltaprogramma.pleio.nl> > kennis
www.deltaportaal.nl